בעזרת השם יתברך

אשי ישראל

השיעור השבועי

מפי פורינו הרה"צ
רבי **יצחק שמואל אהרן לעזער** שליט"א

גליון
תקי"ח

פרשת
קרח
תשפ"ו

השיעור נמסר ביום ד', בשעה 23:30, ניתן להאזין בקו:
בארץ ישראל: 073-388-6654, בארה"ב: 605-477-4445

חסדי השם יתברך, אנחנו אוחזים בפרשת **קֹרַח**, פרשה שהיא לימוד חי על גודל מעלת מידת השלום.

התורה הקדושה בהרבה מקומות מלמדת אותנו לימוד חי דייקא ע"י שמראה לנו את הצד השלילי - הצד ההפוך, ומזה האדם מתעורר מה **לא** לעשות, וכמו שכתוב (קהלת ב, יג) **"כְּיִתְרוֹן הָאוֹר מִן הַחֹשֶׁךְ"** - דוקא מתוך החושך מכירים מעלת האור.

הרי בבריאת העולם כתיב (בראשית א): **"וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹּקֶר"**; ואומרים חכמינו הקדושים (שבת עז): **'בְּרִישָׁא חֲשׁוּכָא וְהָדָר נְהוֹרָא'** - בהתחלה היה חושך, ואח"כ היה אור; כי דייקא ע"י שאדם רואה מה זה **'חושך'** - הוא מחשיב ומעריך מה זה **'אור'**.

וזהו כלל: **לא יכולים להסביר לבן־אדם מהו 'אור', אם לא היה רואה לפני־כן מושג של "חושך"!** אם בן־אדם היה נולד בחדר מואר, ואף־פעם לא יצא לחוץ לראות איזה מושג של "חושך", וכי אפשר להסביר לו מהו **"אור"**?... הוא לא יבין מה רוצים ממנו... **אבל מיד כשהוא רק ראה אם טעם איזה טעם של "חושך" - הוא בורח מן החושך ורוצה להיכנס רק אל האור...**

והכלל, שיש הרבה דברים בתורה הקדושה, שע"י שמראה לנו התורה את גנות הצד השני, ומה זה גורם לאדם - מה זה "חושך" ומהי "מחלוקת" - עי"ז אדם מתעורר אל ה"אור" ואל ה"שלום".

ובאמת, ענין של **"חושך"** וענין של **"מחלוקת"** הם ענין אחד, כי חכמינו

הקדושים אומרים (ב"ר ג, ח) על הפסוק (בראשית א, ד): **"וַיַּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאוֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ" - 'בֵּין מַעֲשֵׂיהֶן שֶׁל צַדִּיקִים לְמַעֲשֵׂיהֶן שֶׁל רְשָׁעִים'**; כי הצדיקים משדרים לנו **'אור'** בחיים! **מה אדם צריך בחיים? שיאיר לנו! שיזכה לאיזה טיפה של אור ושמחה!**

גם **'אור'** ו**'שמחה'** הם ענין אחד, וכמו שכתוב (משלי יג, ט): **"אוֹר צַדִּיקִים יִשְׂמָח"**; כי מיד כשיש אור - יש שמחה! וכמו שכתוב (תהלים צז, יא): **"אוֹר זָרֻעַ לַצַּדִּיק וּלְיִשְׁרֵי לֵב שִׂמְחָה"**; כי הם קשורים יחדיו: ככל שמוסיפים יותר **'אור'** - יש יותר **'שמחה'**!

וזהו כל ענין **'הדלקת נר שבת'** - אומרת הגמרא (שבת כג:): **'מִשּׁוּם שָׁלוֹם בֵּיתוֹ'**; כי אם היו אוכלים את הסעודה בחושך, היו מגיעים לכל מיני מריבות והתנגשויות וכו', אבל מיד כשיש אור - כל אחד רואה את המקום שלו, את העניין שלו, את האוכל שלו, ויש שמחה גדולה... **והצדיקים מכניסים לנו 'אור' בחיים!**

והנה אמרנו כמה פעמים, שהעניין הזה הוא כעין הציווי הראשון שיש לנו בתורה הקדושה, דהנה אומרים חכמינו הקדושים (אבות ה, א): **'בַּעֲשָׂרָה מַאֲמָרוֹת נִבְרָא הָעוֹלָם'** - הקב"ה ברא את העולם בעשרה מאמרות. ממשיכה המשנה: **'וּמַה תַּלְמוּד לוֹמַר, וַהֲלֹא בְמַאֲמָר אֶחָד יָכוֹל לְהִבָּרְאוֹת, אֶלָּא לְהַפְרַע מִן הָרְשָׁעִים שֶׁמְּאַבְּדִין אֶת הָעוֹלָם שֶׁנִּבְרָא בַּעֲשָׂרָה מַאֲמָרוֹת, וְלִתֵּן שָׂכָר טוֹב לַצַּדִּיקִים שֶׁמְּקַיְּמִין אֶת הָעוֹלָם שֶׁנִּבְרָא בַּעֲשָׂרָה מַאֲמָרוֹת'**; וכשמדברים מן ה**'מאמר של הקב"ה'** הכוונה שיש בזה איזה 'לימוד' ו'ציווי' לכלליות העולם, ובפרטיות לכל אדם בחיים האישיים שלו.

והנה המאמר הראשון נקרא **'מאמר סתום'**, שהוא **"בראשית"**, מה הכוונה? כי באמת לא כתוב עשר פעמים "ויאמר" במעשה־בראשית, וא"כ איך אומרת המשנה שהעולם נברא **"בעשרה"** מאמרות? אומרים חכמינו הקדושים, שהמאמר העשירי הוא **"בראשית"** - המילה הראשונה בתורה, ונקרא **'מאמר הסתום'**, כי לא כתוב בפירוש **"ויאמר"** כי־אם **"בראשית"** אבל בתוכו כלול הכל... כי הלימוד של **"בראשית"** הוא ענין של **'התחדשות'** - שאדם מתחיל תמיד מחדש, בכל עת ובכל רגע, **ואשרי הזוכה להכניס בתוכו את ה'מאמר הסתום' הזה, שאצלו יש תמיד "בראשית" - הכל מחדש! הוא לא מתבלבל משום דבר שקרא לו - לפני רגע, לפני שעה, לפני יום, לפני שבוע, לפני חודש, זה לא מעניין אותו... עכשיו יש בריאה חדשה - "בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ" - ומתחילים מחדש! הקב"ה אומר לך "בְּרֵאשִׁית" - תתחיל עכשיו!**

ומדוע זה נקרא 'מאמר **"סתום"**'? כי הרבה בני־אדם לא משיגים את העניין הזה... אדם אומר: 'אבל אני כבר בגיל כך וכך, וכבר עבר עלי כך וכך, ומה אתה

מספר לי על 'להתחיל מחדש'? הלא אני מכיר את עצמי... הלוואי והלוואי... בוא נהיה אמיתיים'... הוא חושב שהוא **'אמיתי'**, והוא לא מבין מה זה באמת **"אמיתי"** - רק מי שדבוק בהקב"ה נקרא **"אמיתי"**, וכמו שכתוב (ירמיה י, י) **"וַה' אֱלֹקִים אֱמֶת"**, ו**'אמת'** היינו שבכל עת ובכל רגע בכל שניה מתחדשת הבריאה - זה נקרא **"אמיתי"**!

אבל בגלל שהאדם שרוי בקטנות־המוחין - מחמת מעשיו ועניניו שלא היו כמו שצריכין - זה כבר הכניס אותו לכזה מצב שהוא ב'בלבול־המוחין' וחושך לו וכו', והוא לא מבין בכלל מה מדברים אִתּוֹ... הוא אומר לך: אבל **'למעשה'** ככה אני... **ובאמת 'למעשה' אתה "לא" ככה!**

המילה **"ככה"** עולה בגימטריא **מ"ה**, שזה ענין של 'ביטול', שזה אדם שזוכה לומר: "אכן אני **ככ"ה**! **ככ"ה** אני! אני זוכה לבטל את עצמי לגמרי!"... ועל זה כתיב (תהלים קמד, טו) "אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָ**"ה** לּוֹ" - אשרי אדם שזוכה שֶׁכָּכָ**"ה** לו - הוא תמיד **ככה**! הוא תמיד **מבטל את עצמו**!

ולזה זוכין להגיע ע"י הצדיקים, ועל־כן **"שֶׁכָּכָה"** בגימטריא **'משה'**, כי הצדיקים הם מחזקים אותנו על הענין הזה - שאדם יזכה להגיע ל-כָּכָ**"ה**! אתה שואל אותי **'למה'**? אני אומר לך: **"כָּכָה"**... מה זה **'כָּכָה'**? גימטריא **מ"ה** - בטל ומבוטל!

וזה ג"כ הלימוד של פרשת השבוע, כי פרשת השבוע היא - כאמור - לימוד של **'שלום'** ו**'אור'** וכל הדברים הטובים, והלימוד 'למעשה' מן הפרשה הוא העניין האמור: **פרשה של ביטול וענוה!** וכמו שאמר משה רבינו לְקֹרַח: **"וְאַהֲרֹן מַה הוּא כִּי תַלִּינוּ עָלָיו"** - 'מה אתה רוצה?!'...

קֹרַח טען על משה ואהרן **"וּמַדּוּעַ תִּתְנַשְּׂאוּ עַל קְהַל ה'"**; אין לאדם דאגה אחרת אלא רק להגיד למשה רבינו ולאהרן הכהן "מַדּוּעַ תִּתְנַשְּׂאוּ עַל קְהַל ה'"... **הרי משה רבינו הוא הַפִּסְגָּה וְהַשִּׂיא של מידת הענווה, וכמו שמעידה התורה הקדושה** (במדבר יב, ג)**: "וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עָנָו מְאֹד מִכֹּל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה" - הוא בטל ומבוטל לגמרי! ועל בן־אדם כזה אינך מתבייש להגיד "וּמַדּוּעַ תִּתְנַשְּׂאוּ עַל קְהַל ה'"?!... הצדיק הזה הוא בטל ומבוטל - הוא לא צריך שום דבר!**

אך זהו כלל גדול (קידושין ע:): **'כָּל הַפּוֹסֵל בְּמוּמוֹ פּוֹסֵל'**; אדם שהוא פוסל אחרים - פוסל את עצמו... המשנה אומרת (נגעים ב, ה): **'כָּל הַנְּגָעִים אָדָם רוֹאֶה, חוּץ מִנְּגְעֵי עַצְמוֹ'**; פירושו בפשטות: כהן שהוא צריך לבדוק נגעים כדי לטהר בן־אדם מצרעת וכו', הוא יכול לפסוק על כולם אבל לא על עצמו, ובשביל עצמו הוא צריך כהן אחר שיפסוק בשבילו. פירש הבעש"ט הקדוש: **'כָּל הַנְּגָעִים אָדָם רוֹאֶה חוּץ'** - הבעש"ט הזיז את ה'פסיק' של המשנה לאחר המילה **'חוץ'**, דהיינו: כל נגע, עַוְלָה, חיסרון, שאדם רואה "חוץ" - אצל בני־אדם אחרים, ידע נאמנה אשר

זה **'מִנְּגִעֵי עַצְמוֹ'** - מחמת שהוא נגוע בזה, הוא רואה את זה אצל אחרים... **אם לא היה אצלך הנגע הזה - היית רואה רק טוב אצל בני־אדם, והיית תמיד דן אותם לכף־זכות ומחפש את הטוב שבהם, ומחפש לברך אותם**, רק הבעיה היא שיש **לך** את כל החסרונות האלה, והנה אתה חושב שאתה **"קנאי"** ואתה **"מקנא"** בשביל קדושה, אבל **אתה מקנא על עצמך...** מה שאתה רואה זה בתור **'ראי'** שתראה את עצמך, ואם היית מסתכל ומתבונן היטב - היית רואה שהחיסרון שאתה רואה באותו אדם מראה לך בכלל איך **אתה** נראה... **כך גילה הבעש"ט הקדוש!**

עד־כדי־כך שהבעש"ט הקדוש ראה פעם איזה ענין של חילול שבת וכו' - ומיד שב בתשובה... והסביר: **הֶרְאוּ לִי מִן הַשָּׁמַיִם אוּלַי פָּגַמְתִּי בְּכָבוֹד שֶׁל אֵיזֶה תַּלְמִיד חָכָם, כִּי חֲרֵי תַּלְמִידֵי חֲכָמִים מְכֻנִּים בְּשֵׁם 'שַׁבָּת'** [וכמו שכינו תלמידי רשב"י את רבם הקדוש: **'אַנְתְּ הוּא שַׁבָּת דְּכוּלֵי יוֹמָא'**], **וְאוּלַי פָּגַמְתִּי וְזִלְזַלְתִּי בְּכָבוֹד שֶׁל אֵיזֶה תַּלְמִיד חָכָם, וְלָכֵן רָאִיתִי עַכְשָׁו אֶת הַחִלּוּל־שַׁבָּת הַזֶּה כְּדֵי שֶׁאָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה...** עד־כדי־כך הוא היה לוקח לעצמו לימוד מכל דבר!

וזהו כלל גדול, וכמו שהגמרא אומרת שם במסכת קידושין בסוגיא של עשרה יוחסין, שאדם צועק על השני ומכנה אותו בכל מיני כינויים של זלזול רח"ל, אומרת הגמרא: **'כָּל הַפּוֹסֵל בְּמוּמוֹ פּוֹסֵל'** - אדם שמדבר ככה, צריכים לבדוק היטב מה היחוס שלו... אם הוא מכנה את כולם ביחוס שלילי - תבדוק היטב היטב את היחוס שלו... **כי אם זה לא היה שייך אליו - למה שיזלזל בבני־אדם?...**

והנה לפני שאנחנו מדברים מהעניין של קֹרַח, ראוי לנו להקדים ולומר, שאמנם מצד אחד התורה הקדושה מגלה לנו את כל מה שהיה עם קֹרַח וכו', אבל מצד שני מובא בספרי צדיקים על קֹרַח שאכן היה אדם גדול [סיפר הרה"ק מצאנז זי"ע, שכשהיה ה'חוזה מלובלין' זי"ע מדבר מענייני פרשת קֹרַח והפגם של קֹרַח וכו', היה פותח ואומר: **'בּוֹאוּ נְלַמֵּד זְכוּת עַל דָּעַר הַיְילִגֶּע זַיידֶע - הַסַּבָּא קַדִּישָׁא קֹרַח'...** כי ה'חוזה מלבולין' היה מיוחס עד שמואל הנביא (משפחת הורוויץ כולם **לווים**[א]), וממילא הוא היה נכד של קֹרַח... כי שמואל הנביא היה מבני קרח שלא מתו, וכמאמרם ז"ל (מגילה יד.): **'מָקוֹם נִתְבַּצֵּר לָהֶם בַּגֵּיהִנֹּם - וְעָמְדוּ עָלָיו'**; וניצלו מהבליעה באדמה], וכמובא בדברי רש"י בתחילת הפרשה: קֹרַח פְּקֵחַ הָיָה, וְהָיָה מְנוּשְׁאֵי הָאָרוֹן וכו' - הוא היה אדם גדול, אבל "זֶה לְעֻמַּת זֶה עָשָׂה הָאֱלֹקִים", ודווקא אדם שיש לו כזאת משרה ותפקיד קדוש, הוא צריך להיזהר מאד שלא יהיה ח"ו אפילו פגם קטן, כי

א. אכן ישנם **הורוויץ** שאינם לווים, אבל **משפחת הורוויץ המקוריים** הם לווים.

הקב"ה מדקדק עם צדיקים אפילו על חוט השערה, וצריכים להיזהר מאד!

והנה אומר הפסוק: **"וַיִּקָּהֲלוּ עַל מֹשֶׁה וְעַל אַהֲרֹן"** - הם כבר מתקבצים על משה ואהרן, **"וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם רַב לָכֶם כִּי כָל הָעֵדָה כֻּלָּם קְדֹשִׁים וּבְתוֹכָם ה' וּמַדּוּעַ תִּתְנַשְּׂאוּ עַל קְהַל ה'"** - פתאום הוא צועק "כָּל הָעֵדָה כֻּלָּם קְדֹשִׁים וּבְתוֹכָם ה"... כן קרח, כל הכבוד... **ואכן אתה בוודאי צודק בדבריך, אבל "מי לימד אותך" את זה?!... מי הוא אשר לימד אותך "כִּי כָל הָעֵדָה כֻּלָּם קְדֹשִׁים וּבְתוֹכָם ה'"?... מי קידש אתכם?!...** הרי לא מזמן הייתם אצל הר־סיני, ומשה רבינו קיבל ציווי (שמות יט, י) **"וְקִדַּשְׁתָּם הַיּוֹם וּמָחָר"** - משה רבינו הגיע וקידש את עם־ישראל ולימד אותם איך להתקדם ואיך להיות צדיקים! אז בוודאי ש"כָּל הָעֵדָה כֻּלָּם קְדֹשִׁים" - משה רבינו ג"כ יודע את זה... ואתה עוד מעז לומר על משה ואהרן **"תִּתְנַשְּׂאוּ עַל קְהַל ה'"**?! וכי משה רבינו מתנשא על קהל ה'?!... **כל העבודה של משה רבינו היא לנשאות ולהרים את 'כל' נשמות ישראל, וכמו שכתוב: "כִּי תִשָּׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לִפְקֻדֵיהֶם" - כל העבודה של משה רבינו היא לִשָּׂא - להרים ולהגביה - את כל נשמות ישראל!** וזה מה שטמון במילים "וּמַדּוּעַ **'תִּתְנַשְּׂאוּ'** עַל קְהַל ה'", כי מילת **'תִּתְנַשְּׂאוּ'** היא חיבור המילים **"תִּתֵּן שְׂאוּ"** - שזהו התפקיד הקדוש של משה רבינו, ליתן הרמה והגבהה לכל נשמה מישראל...

כי הנה אנחנו יודעים כלל גדול, שֶׁכָּל דברי התורה הם אמת, והקב"ה לא כותב בתורה דברי־שקר, והעניין הזה מבואר בדברי רבינו ז"ל לגבי הכתוב בפרשת שבוע שעבר על דברי המרגלים - שהם הוציאו דבת הארץ רעה ואמרו דברים שליליים על ארץ ישראל, ולכאורה מדוע זה כתוב בתורה?... אם זה שרק מוחלט - שלא יהיה כתוב... **אלא מוכרח להיות שבתוך דבריהם מונחת איזו אמת!** ואכן הם כיוונו לדברים שליליים ורעים, אבל אם התורה הקדושה כתבה את זה - מוכרח להיות שיש בזה אמת...

אותו דבר בפרשת השבוע, שאמנם קֹרַח התכוון לדבר דברים שליליים, אבל מונח בזה אמת: וּמַדּוּעַ **'תִּתְנַשְּׂאוּ'** עַל קְהַל ה'" **- 'תִּתְנַשְּׂאוּ'** הוא צירוף של **"תִּתֵּן שְׂאוּ"**, זאת אומרת: אתם אלה שנותנים **"שְׂאוּ"** - **"שְׂאוּ** יְדֵכֶם קֹדֶשׁ" (תהלים קלד, ב), **"שְׂאוּ"** ראשי־תיבות "וְהָיִיתָ אַךְ שָׂמֵחַ" (דברים טז, טו), וזה ענין של (ישעיה מ, כו) **"שְׂאוּ** מָרוֹם עֵינֵיכֶם"; דהיינו שמשה רבינו מכניס בעם־ישראל את כל העניין של **להסתכל על הקב"ה** - שזה **"שְׂאוּ"**. אבל כשאמרו את זה קֹרַח ועדתו - הם התכוונו לעניין של שליטה והתנשאות - 'דיקטטורה'...

ולכן: **"וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה וַיִּפֹּל עַל פָּנָיו"** - משה רבינו שומע זאת, ותיכף־ומיד נופל על פניו... 'הרי אני טורח כ"כ הרבה בשביל עם־ישראל'! **משה רבינו מכניס בעם־ישראל קדושה! משה רבינו בעצמו**

היה ענו ושפל, וזה מה שהוא הכניס בעם־ישראל! כי אם יש צדיק כזה שהוא חתיכה של ענווה ושפלות - זה מה שהוא מכניס בתלמידיו...

על הפסוק "**וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עָנָו מְאֹד**", מפרש רש"י: '**עָנָו - שָׁפֵל וְסַבְלָן**'; כי קל מאד להגיד על בן־אדם שהוא **ענו ושפל**, אבל איך יודעים אם זה באמת? **תסתכל אם הוא 'סבלן'...** ואכן היו צדיקים שאמנם היו צדיקים קדושים, אבל היו יותר במידה של הקפדה וכו' (שייך להגיד משהו על דרכיהם של צדיקים, כי לכל צדיק יש את הדרך שלו וכו', אך כן היתה הנהגתם של כמה צדיקים), **אבל יש ענין של 'להיות סבלן' - שזה צדיק שהוא 'רחמן', וכמובא בדברי רבינו** (ליקו"מ ח"ב סי"ז) **על הפסוק** (ישעיה מט, י) "**כִּי מְרַחֲמָם יְנַהֲגֵם**" **- רחמנות!**

ואכן, לפעמים זה ניסיון - לא לאבד את הסבלנות, כי הנה מוציאים בן־אדם מכל הדברים הלא־טובים שהיה מונח בהם, והנה הוא שוב שם... **מה איתך?! מספיק כבר! איפה הדרך־ארץ?! זה ביזיון! יש צדיק שמנסה להכניס מידות טובות ולעשות תיקון בכל העניינים - לימוד התורה, תפילה, צדקה וחסד, שלום־בית וכו' וכו', והנה פתאום צץ ונצמח איזה 'פיצוץ'... זה ביזיון! איזו חרפה ובושה! את זה אתה מראה לי אחר שהשקעתי כ"כ הרבה?!...** אבל צריכים סבלנות... **צריכים המון סבלנות!** כי לא בכל פעם אדם זוכה ממש לראות בעיניו את התוצאות 'על המקום', ואכן בוודאי פועל כל מה שהצדיק עובד ומכניס כוחות וכו', אבל לפעמים יש כזה פיצוץ שצריכים להיות סבלנים גדולים על זה... **ומשה רבינו הוא השיא והדוגמא הכי גדולה של "שָׁפֵל וְסַבְלָן" - הוא 'שפל', אבל 'סבלן'! הוא סבלן! הוא סובל את הכל!**

בתפילות ראש־השנה[ב] אומרים את הפיוט "**וכל מאמינים**", ובנוסח תפילות ראש־השנה המקובל אצל אנשי־שלומינו, עושים **דגש מיוחד** בכמה קטעים, ואחד מהם הוא מה שאומרים: "**הַסּוֹבֵל, וּמַעֲלִים עַיִן מְסוֹרְרִים**"; ומנגנים שם: "**הַסּוֹבֵל... הַסּוֹבֵל... הַסּוֹבֵל... הַסּוֹבֵל**"... שהקב"ה כביכול סובל אותנו[ג]... וכן הצדיקים - מאיפה הצדיקים לוקחים את המידה הזו של להיות "**שָׁפֵל וְסַבְלָן**"? ממילא

ב. בשבת זו כבר מברכים ראש־חודש תמוז, וצדיקים אמרו: '**תמוז**' ראשי־תיבות ז'מני **ת**'שובה **מ**'משמשים ו'באים - כי כבר מתחיל הרבע האחרון של השנה, והוא הזמן להכין על ראש־השנה של רבינו... וממילא זה הזמן שאפשר כבר לדבר מהתפילות של ראש־השנה, והנסיעה לרבינו, וכל הדברים הקשורים לזה; צריכים לקחת את עצמנו ברצינות אל העניינים האלו...

ג. ומדוע אומרים את זה דווקא **ארבע** פעמים? יש כל מיני עניינים בזה, אבל בפשטות - הנה אנחנו יודעים בכלליות הקדושה שיש **ארבע עולמות**, והקב"ה סובל את כולם... וגם 'עולם האצילות' - שהוא העולם הכי גבוה מתוך ד' העולמות (אצילות, בריאה, יצירה, עשיה), הרי לגבי 'אור־אין־סוף' - גם את ה'אצילות' הקב"ה צריך כביכול לסבול... כי 'אין־סוף' זה 'אין־סוף'... ועל־כן חוזרים ואומרים זאת בראש־השנה **ארבע פעמים**.

להיות **'שפל'**, אבל כמה כבר אדם יכול **'לסבול'**? זה לא קל... אדם אומר: מספיק כבר! **אבל הקב"ה הוא סובל וסובל וסובל...** והצדיקים הולכים עם המידה הזאת...

והצדיק שזוכה להיות בדרגה הזאת - הוא משדר תמיד את המסר הזה לכולם: 'תסבול!'. אדם טוען: 'אין לי כוח... מספיק כבר! סבלתי בבית מספיק' - בעל אומר שהוא סובל, אשה אומרת שהיא סובלת... 'אני לא יכול כבר'... **אתה לא יכול? זה סימן שֶׁהַ'קֶּצֶר' אצלך... זה הַמּוּם שֶׁבְּךָ! אם היית באמת קונה את מידת הסבלנות במידה שלימה וגדושה - לא היית אומר כך...**

בהלכות קידושין (הן במסכת קידושין, והן בהלכות קידושין בשו"ע), יש סוגיא שלימה בעניין **"סַבְלוֹנוֹת"**, מה הפירוש? דהנה המנהג הוא שהחתן שולח מתנות לארוסתו קודם החתונה, ופעמים ויש בזה שאלה של קידושין - האם קידש אותה עם זה, וגם אם הוא לא כִּוֵּן לשם קידושין ולא אמר 'הרי את מקודשת לי', אלא שלח זאת רק בשביל כבוד ופיוס והרגשה טובה, אם נגיד מאיזו סיבה ח"ו לא הסתדר וביטלו את השידוך - האם המתנות חוזרות או שלא, כי הרי שלחן רק לשם החתונה, ומאידך - סוף־כל־סוף שלחן במתנה... והעניין הזה נקרא בלשון הגמרא ושו"ע **"סַבְלוֹנוֹת"** - לשון של **'מתנה'**.

ובעצם מונח בזה לימוד עצום ונורא: עוד קודם שאדם מתחתן, ורק כשהוא מתחיל להיכנס לעול של נישואין (ובפרט בזמנם, שהיו אירוסין אמיתיים, שבתחילה היה קידושין ואח"כ היה נישואין), **כבר אז מלמדים אותו שהדבר הראשון הוא "סַבְלוֹנוֹת" - לשון של "סַבְלָנוּת"! אמנם אתה שולח מתנות, אבל מהן המתנות האלו? המתנה הכי גדולה היא שתוכל לשדר ולשלוח לְבֵית ארוסתך - "סַבְלָנוּת"! אתה יכול לקנות מתנות 'מהיום למחר', אבל אם תבוא הביתה עם כעס וקפידות - היא תזרוק לך את זה בפנים: 'תיקח את כל המתנות שלך! מי צריך את זה?!'... היסוד והשורש הכי חזק בבית זה ענין של 'סבלנות'! צריך המון סבלנות!**

ואכן זה לא קל, אבל אדם צריך להיות חזק בזה, ולדעת שכל מה שהוא סובל - הוא סובל מהמעשים הלא־טובים שלו, ה' ישמור... וכמו שצדיקים פירשו את הכתוב בתחילת פרשת 'וארא', כשהתגלה הקב"ה למשה רבינו ואמר שיוציא את עם־ישראל ממצרים, כתיב שם: **"וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מִתַּחַת 'סִבְלֹת' מִצְרַיִם וְהִצַּלְתִּי אֶתְכֶם מֵעֲבֹדָתָם"** - מה זה **'סִבְלֹת מִצְרַיִם'**? זה מגלה לאדם שכל ה**'סִבְלֹת'** שבהוא סובל, הכל מחמת **'מִצְרַיִם'** - זה היצר־הרע, שלא זכה להתגבר עליו... ואדם צריך לצאת מ**"סִבְלֹת מִצְרַיִם"**, ולדעת שאם הוא מאבד עשתונותיו ומאבד סבלנותו ו'מתפוצץ' - זה בגלל המעשים הלא־טובים שלו, והלימוד בשבילו הוא: **'סַבְלָנוּת'** - זה העיקר בחיים!

ומשה רבינו הוא הרבי שמלמד לעם־ישראל את ה'**סבלנות**' הזאת, והנה בא קֹרַח ואומר "**וּמַדּוּעַ תִּתְנַשְּׂאוּ**"?... ומיד: "**וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה וַיִּפֹּל עַל פָּנָיו**" - משה רבינו מיד נופל על הפנים שלו... 'אני כל הזמן מנסה רק להכניס את הסבלנות הזאת בעם־ישראל, וכולם יודעים שאינני מחפש שום דבר - לא אני ולא אהרן, שהוא בורח מן הכבוד!'. וכמו שכתוב בפרשת 'שמיני', שמשה רבינו אומר לאהרן הכהן "**קְרַב אֶל הַמִּזְבֵּחַ**" (ויקרא ט, ז), ואומר רש"י: '**שֶׁהָיָה אַהֲרֹן בּוֹשׁ וְיָרֵא לָגֶשֶׁת**'; כי צדיקים אמיתיים הם בורחים מכל הדברים האלו! ועל־כן כשאמר קֹרַח "מַדּוּעַ תִּתְנַשְּׂאוּ", אמר לו משה רבינו: "**וְאַהֲרֹן מַה הוּא כִּי תַלִּינוּ עָלָיו**" - 'מה אתה רוצה?!'... קֹרַח היה לוי, והוא רצה את הכהונה הגדולה, ואמר לו משה רבינו: אהרן "**מה**" הוא - אהרן הכהן הוא '**מה**' לגמרי! וכמו שכתוב (שמות טז, ז) "וְנַחְנוּ מָה"...

וזה דבר שמאד מאד קשה להכניס בבני־אדם, אבל זה מה שהצדיקים מלמדים אותנו - שאדם יזכה להגיע אל הביטול הזה: **אל תחפש שום דבר! אל תבקש גְּדֻלָּה יותר ממך! אתה לֵוִי? קיבלת משימה קדושה - להיות מנושאי הארון? הרי הקב"ה מנהיג את העולם, ובזה הקב"ה שָׂם אותך...**

קֹרַח טען שמשה רבינו לקח לעצמו ולמשפחתו את הגדולה - הוא המלך, אהרן הוא הכהן, הילדים שלו סגנים - אליצפן בן עוזיאל וכו', וענה ואמר משה רבינו: **וכי אני בחרתי בכל זה?! הקב"ה אומר ככה!**

ולכן כשרבינו מזכיר את העניין של קרח - בליקו"מ ח"א סי' י' - מביא רבינו את דברי חכמינו הקדושים: '**קֹרַח מִין הָיָה**'; שזה ענין של עבודה־זרה רח"ל... וזה אדם שהוא חושד בצדיקים ומזלזל בהם, ובפרט מתוך מחלוקת... **ממילא יש לך קושיות, ספיקות ובלבולים - מסכן... רבינו כבר אמר: אַשְׁרֵי מִי שֶׁאֵין לוֹ שׁוּם קֻשְׁיוֹת, סְפֵקוֹת וּבְלְבּוּלִים! 'תעזוב אותי... אל תבלבל אותי'... אבל יש בני־אדם שזה קשה להם, המוח שלהם עובד יותר מדי בשאלות וספיקות - 'אבל למה זה ככה?... ולמה הוא עושה ככה?'... רבינו אומר בספר־המידות** (אות אמונה, סימן טו)**:** '**כְּשֶׁשְּׁנוֹפֵל אֵיזֶה קֻשְׁיָא עַל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֲזַי תִּשְׁתּוֹק, וְעַל יְדֵי הַשְׁתִּיקָה מַחְשְׁבוֹתֶיךָ בְּעַצְמָם יָשִׁיבוּ לְךָ תֵּרוּץ עַל קֻשְׁיוֹתֶיךָ'; העיקר שלא יוציא את זה מהפה - אפי' לא לעצמו, ובוודאי לא לאחרים - שלא ידבר מזה! ואם הוא ישתוק - יראה סוף־כל־סוף שיקבל תשובה...**

אבל אדם שהוא מאבד את הסבלנות שלו, ויש לו בלבולים אף ממנו בעצמו, הוא מתחיל לשאול שאלות - הן לעצמו והן לשאול אחרים: 'למה ככה' ו'למה ככה'... **והוא לא רק שואל - יש לו כבר דעות... הוא כבר יודע... ה' ישמור!** מה היה הסוף של קרח? שהוא נכנס בתוך האדמה... **שזה אדם שאין לו מה לעשות,**

והוא רק מעורר מדנים ומחלוקת ומריבות, ובפרט על צדיקים, וחושב שהוא יכול לדבר וכו', ואמנם הקב"ה מאריך אף, אבל לבסוף קורה מה שקורה...

כל הצדיקים שואלים בפרשת השבוע: הרי אנחנו רואים עד כמה משה רבינו מסר נפשו לכפר לעם־ישראל על הרבה פגמים - חטא העגל, המרגלים, המתאוננים וכו', ומדוע כאן לא פעל משה רבינו באיזו צורה ענין של מחילה? **כי אצל קֹרַח זה היה כבר ענין של 'להכחיש אמונת חכמים' ולכפור ב'תורה למשה בסיני' - שמשה רבינו קיבל את הכל מהקב"ה, והוא לא סתם אומר דברים - ואת זה כבר אי־אפשר להכיל! "עד כאן!"... כי אם הורסים את זה ח"ו - בזה תלוי כל התורה...**

הבה ונתבונן: קֹרַח לוקח מאתיים וחמישים רבנים, ועושה להם טליתות שכולן תכלת, ובאים לשאול את משה רבינו שאלה; והנה אם יש לאדם איזו שאלה בבית והוא שואל רב - זה דבר ראוי ונכון, **אבל פה הם באו בכוונה תחילה כדי לעשות ליצנות!** קֹרַח הלביש אותם באותן טליתות שהיו כולן תכלת, וללא ציציות, ופנו למשה רבינו: 'יש לנו שאלה בציצית'... ולמה הם באים למשה רבינו? כי משה רבינו הביא לנו את התורה, ורק לפני כמה פסוקים קראנו את פרשת ציצית - בסוף פרשת שלח [שזו הסמיכות בין פרשת 'שלח' לפרשת 'קרח' - מצות ציצית[ד]], ועל מצות ציצית אומר רבינו (ליקו"מ ח"א סי' ז) שזה מביא את האדם לאמונת חכמים - ע"י ציצית אדם זוכה להתקרב לצדיקים ולהאמין בצדיקים וכו'; **תתבוננו לרגע: מי הביא לנו את מצות ציצית? משה רבינו! וכי ידעתם מעצמכם מציצית?!... מי בכלל גילה את מצות ציצית - קֹרַח?!... הרי משה רבינו הוא זוכה שגילה לנו "וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת כָּל מִצְוֹת ה'" וגו' - שזה ישמור עלינו, וזה יביא אותנו לאמונת חכמים כנ"ל, משה רבינו הביא לנו את כל זה!** אבל עכשיו לְקֹרַח יש ציצית, והוא מגיע עם ליצנות...

והעניין הזה סובב על אדם שהוא 'לֵץ', והוא מגיע אל הצדיק 'עִם טִינָה בְּלִבּוֹ' - שהוא רק מחפש איזה דבר שהוא יוכל 'לתפוס' בו את הצדיק ולטעון נגדו... **ואכן יש כאלה בני־אדם שהם ממש מחפשים למצוא איזה משהו שהצדיק אמר "לא**

ד. קודם פרשת ציצית מובאת הפרשה של המקושש עצים, ומה הסמיכות בינו לבין פרשת ציצית? על זה איתא בתנא־דבי־אליהו (רבה, פרק כו): **'כְּשֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר מֵה נֶּאֱמַר בָּהֶן, וַיִּהְיוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר וַיִּמְצְאוּ אִישׁ מְקֹשֵׁשׁ עֵצִים בְּיוֹם הַשַּׁבָּת** (בַּמִּדְבָּר טו, לב), **אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְמֹשֶׁה: מִפְּנֵי מָה חִלַּל זֶה שַׁבָּת? אָמַר מֹשֶׁה לְפָנָיו: רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֵינִי יוֹדֵעַ, אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְמֹשֶׁה: אֲנִי אֹמֵר לְךָ, בְּכָל שִׁשָּׁת יְמֵי חֹל יֵשׁ לוֹ לְיִשְׂרָאֵל תְּפִלִּין בְּרֹאשׁוֹ וּבִזְרוֹעוֹ וְרוֹאֶה וְחוֹזֵר מִמַּעֲשָׂיו, אֲבָל עַכְשָׁו בְּיוֹם הַשַּׁבָּת שֶׁאֵין לוֹ תְּפִלִּין בְּרֹאשׁוֹ וּבִזְרוֹעוֹ לָכֵן חִלֵּל זֶה אֶת הַשַּׁבָּת, בְּאוֹתָהּ שָׁעָה אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְמֹשֶׁה: צֵא וּבְרֹר לָהֶם מִצְוָה אַחַת שֶׁיִּהְיוּ נוֹהֲגִים בָּהּ גַּם בְּשַׁבָּתוֹת וּבְיָמִים טוֹבִים, וְאֵיזוֹ מִצְוָה? זוֹ מִצְוַת צִיצִית'**; ועל־כן פרשת המקושש עצים סמוכה למצות ציצית.

בדיוק 100%"... והנה הוא 'תפס' אותו... מה איתך?! אין לך מה לעשות?! הרי הצדיק הזה הציל אותך משאול תחתית! אתה אף־פעם לא פתחת ספר, לא ידעת מה זה 'תפילה' - לבוא לביהכנ"ס ולהתפלל, בכלל לא חלמת שיהיה לך אי־פעם שלום־בית... הצדיק הציל אותך! והנה נעשית כבר 'חכם' ואתה יודע 'לתפוס' את הצדיק על איזה ענין?... מה איתך?! זה אולי צחוק, אבל צחוק מר...

אז כל עם־ישראל קיבלו עתה מצות ציצית מפי משה רבינו, והסביר להם את הלכותיה של המצוה - הבגד אמנם באיזה צבע שהוא, אבל צריך להטיל בו פתילות של צמר, ופתיל אחד של תכלת - צריכים לשים חוט אחד של תכלת; ואמנם קשה להיכנס עכשיו לכל ענייני מצות ציצית, ונזכיר רק בקיצור את המובא בדברי רבינו (ליקו"מ ח"א סי' נד) לענין ציצית ותפילין, וכמובא בספרים - מדוע מקדימין את הטלית קודם התפילין, כי תפילין זה "מוחין" - מוח גדול מאד, אשרי הזוכה להתבונן בעת הנחת תפילין במה שהוא עושה - שהוא שם על עצמו את התפילין הקדושות, שבהן כתובות ד' הפרשיות של תפילין - זה "מוחין"! **וצריכים לקבל זאת באמונה פשוטה - קשרתי על היד ושמתי על הראש את התפילין הקדושות!** ותפילין הן לא רק באופן **חיצוני**, אלא האורות שבתוך התפילין **נכנסים** לתוך המוח של האדם! [וכמובא בליקו"מ ח"א סי' ל"ח, שרבינו מדבר מעניין התפילין, ומכל מה שקורה בעת שאדם מניח תפילין - שהן '**דביקות**', ורבינו מסביר זאת בפרטיות, ורבינו מביא קטעים מ'כתבי־האר"י' מה העניין הזה וכו'].

אבל לפני שאדם רוצה להגיע אל ה"מוחין" האלו - הוא מוכרח מקודם 'צמצום', כי אם לא יהיה לו צמצום, והוא ישבור ויהרוס את הגבול - הוא יֵצֵא מהכלים, רחמנא ליצלן... מדוע אדם משתגע - ה' ישמור את עם־ישראל - ומתחיל לצעוק שהוא משיח וכו'? **זה אדם שהוא שבר את הצמצום...**

ולכן בקבלת התורה היה ענין של **"פֶּן יֶהֱרְסוּ אֶל ה'"** (שמות יט, כא) - היו צריכים לצמצם שלא יעלו על ההר; כי לפני שמגלים לבן־אדם קְדֻשָּׁה גדולה - מוכרחים לפני־כן לצמצם אותו: '**חֲבִיבִי, תֵּרָגַע**'... וזה מוכרח להיות **לפני־כן**, כי אם לא עושים זאת **לפני** - אח"כ עלול להיות מאוחר... הוא כבר מהפך את הכל... ולכן מוכרחים מקודם לתת לו את הרגיעה והצמצום.

ועל־כן היו את '**שלושת ימי הגבלה**' לפני מתן תורה, וכן היה אח"כ את **ההגבלה של ההר**, וכך הבינו שהם צריכים לצמצם את עצמם ולהיזהר - היה שם מחסום לפני ההר, וזה גרם להבין שעליהם לצמצם את עצמם, ואזי כשהתחילו לראות דברים גדולים - כבר יש את הצמצום הראוי.

וכן אותו דבר בעניין **הקדמת הציצית לפני התפילין**, כי 'ציצית' זה ענין של

'צמצום', כי הציצית מצמצמת את האדם - הן הטלית־קטן והן הטלית־גדול.

גם בתוך הציצית בעצמה שייך העניין הזה - ב'תכלת' וה'לבן', כי הלבן מורה על מדרגה גדולה, והתכלת זה ענין של דין וצמצום, **וזה מוכרח להיות ביחד!** ובכלליות - כל ענין הטלית הוא ענין של צמצום קודם הכניסה אל הקדושה.

ועפ"י זה נבין מה השייכות של 'טלית' לשבת־קודש (כמובא לעיל הערה ד' בשם המדרש), כי גם חילול שבת נובע משבירת הצמצום; שבת־קודש זו קדושה כ"כ גדולה, ואדם שאין לו צמצום - הוא עלול להשתגע ולטעון: 'מדוע שיהיו ל"ט מלאכות אסורות?'... ובפרט המקושש עצים (שעליו המדרש מדבר שם - הסמיכות בינו לבין פרשת ציצית כנ"ל) - שלפי דברי הזוהר־הקדוש הוא נכנס לדברים גבוהים מאד - ענייני 'עץ הדעת טוב ורע' ו'עץ החיים' [וזהו מקושש "עצים" - שהוא עסק באותם "עצים" גבוהים], כי יצא מהצמצום לגבי, ואז נתן הקב"ה את מצות ציצית, שזה ענין של צמצום.

ובזה יומתק השייכות שיש בין 'טלית' ל'חתונה' [מנהג האשכנזים שלפני החתונה לא מתעטפים בטלית־גדול, רק אחר החתונה, ואכן מנהג הספרדים שלובשים טלית מהבר-מצוה, אבל **מנהג כל העולם** שהחתן מקבל טלית חדשה לכבוד החתונה (המנהג שהכלה שולחת לחתן טלית של מצוה)], כי מלמדים לאדם: הנה אתה נכנס עכשיו לקדושה גדולה - שזה כל העניין של "קידושין", שזה מביא את האדם ל"קדושה" עליונה[ה] - תיכף־ומיד באותו זמן מביאים לך טלית[ו] - **מידת הצמצום!** אמנם אתה נכנס אל הקדושה, אבל שיהיה לך 'סבלנות'! לא שפתאום אתה 'יוצא מהכלים'... זה כל העניין של ציצית.

והנה קֹרַח שומע על מצות ציצית, ושומע שצריכין חוט אחד של תכלת יחד עם החוטים האחרים, וכאמור - העניין של 'תכלת' מרמז על דין, שהוא מצומצם אף מהלבן, ובא קֹרַח עם מאתיים וחמישים הרבנים ומלביש אותם בטליתות שכולן תכלת ושואלים את משה רבינו: 'צריכים ציצית לטליתות האלו?' - "בוודאי שצריכים", עונה משה רבינו. כי לא משנה מה הצבע של הטלית - צריכים חוט אחד של תכלת

ה. ולכן נקראת מסכת קידושין בשם זה - "קידושין", אף שבתורה לא כתוב לשון 'קידושין' אצל חתונה אלא "כִּי **יִקַּח** אִישׁ אִשָּׁה", והגמרא לומדת מזה ענין של **'קיחה'** בקנין וכו', וא"כ מדוע נקראת המסכת **"קידושין"**? עפ"י האמור מובן מאד, כי זהו ה**"קידושין"** של האדם, כשזוכה להתחתן זה מביא אותו לקדושה עליונה... ולכן מברכים תחת החופה **"מְקַדֵּשׁ"** עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל עַל יְדֵי חֻפָּה וְקִדּוּשִׁין; כי זו קדושתו של האדם.

ו. ובפרט אצל הספרדים, שמלבישים עצמם עם הטלית תחת החופה, וכן מלבישים את הטלית מעל החתן והכלה, והעניין בכל זה כדי ללמדו את הלימוד של 'צמצום' ו'סבלנות'.

על השאר החוטים; והם שומעים זאת ומתחילים לעשות מזה ליצנות - 'אם חוט אחד פוטר, אם כל הטלית תכלת לא יועיל?'...

ולענייננו - זה העניין שהיה פה: היה "**שבר הצמצמום**", קרַח טען: מי צריך את החוט הזה?... אנחנו עם "**טַלִּית שֶׁכֻּלָּהּ תְּכֵלֶת**"! אתה טלית שכולה תכלת?!... יש פתגם־עממי שאומרים על אדם שהוא לא כ"כ בסדר - "**הוּא לֹא טַלִּית שֶׁכֻּלָּהּ תְּכֵלֶת**"... אבל אדם שאין לו את הצמצום - ככה הוא חושב...

ומובא במדרש, שהם שאלו את משה רבינו שאלה נוספת: מצות מזוזה היא ששמים על הפתח את שתי הפרשיות - "שמע ישראל", "והיה אם שמע"; באו קרַח ועדתו ושואלים את משה רבינו: אם יש לאדם ספרייה מלאה עם ספרים - כל החדר מלא ספרים, ואפילו ספרי־תורה ישנם בתוך החדר הזה... האם צריכים מזוזה בחדר הזה? עונה משה רבינו: כן, כתוב "וּכְתַבְתָּם עַל מְזֻזוֹת בֵּיתֶךָ", ולא משנה מי יש בתוך החדר - האם יש ספרים או לא.

וגם זה אותו ענין: "**חיסרון של צמצום**"! נגיד שיש לך חדר מלא ספרים - כל הקירות מהרצפה עד הגג... ואתה גאון ו'חריף' וכו', אבל כשאתה יוצא עכשיו מהבית - או כשאתה נכנס אל הבית - וכי אתה לוקח את כל הספרייה איתך?! זה בלתי אפשרי... **ועל־כן כשאתה יוצא מהבית שים ידך על המזוזה ותזכור "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹקֵינוּ ה' אֶחָד" - תזכור את 'אמונת היחוד', וזה יְלַוֶּה אותך בלכתך בחוץ!** נמצא שאמנם את כל הספרים אתה לא יכול לקחת איתך, אבל את ה'אמונה' - "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל" "וְהָיָה אִם שָׁמֹעַ" - **את זה אתה 'כן' צריך לקחת איתך!**

אותו דבר כשבאת מבחוץ ונכנסת אל הבית, והנה אמנם יש לך בית מלא בספרים, אבל כל הבית 'מהפכה' אחת גדולה - האוכל לא מוכן, הילדים משתוללים, ואתה מתחיל לכעוס לצעוק ולצרוח... ואתה תוהה: 'אבל למה? יש לי בית מלא ספרים'... **אבל שכחת בכניסה לבית שיש מזוזה על הדלת, ובה יש את 'אמונת היחוד' - שנזכור היטב: "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל" וגו' - שהקב"ה מנהיג את העולם, ותירגע!** וזה העניין של 'צמצום' - **המזוזה מונחת על הדלת כדי לצמצם אותך!** אתה יכול להיות בבית מלא ספרים - הן בתוך החדר, והן בתוך המוח שלך, אתה ממש 'צנא מלא ספרא', כל התורה מונחת לו בתוך המוח - יש לו "אוצר החכמה" במוח... מצוין, כל הכבוד! **אבל עכשיו אתה צריך לצאת מהבית - או להיכנס אל הבית, ואשתך והילדים - או שאר אנשים על הרחוב - הם לא במדרגה זו, אז מה תעשה? תתחיל לפסול את כולם - אז לאן תגיע?!... איזה בית יהיה לך?!... צריכים 'צמצום'!**

וכן הוא בכל דבר - צריכים 'צמצום'!

אתה יכול לבעור ולבעור - נגיד בדברים טובים - אמונת חכמים, לימוד התורה, הוא "קנאי" גדול... אבל תירגע! תבין שלא כל אחד אוחז בזה! **אתה רוצה באמת לזכות אחרים? תחשוב איך אפשר לצמצם את זה! איך אפשר לדבר עם בני־אדם!**

ואותו ענין הוא הפצת אור רבינו ע"י הקונטרסים וכו', שלוקחים את האור הגדול ומצמצמים את זה; **תיקח ליקוטי־מוהר"ן וכל הסט של ליקוטי־הלכות, ותסחוב את זה איתך להפצה, ותגיד לבן־אדם: 'למה אתה נכנס לרוטשילד?! קח ספרים קדושים ותלמד!'...** הוא יסתכל ועליך - 'מה אתה רוצה ממני?!'... וזה העניין של **'חדר מלא ספרים'** - הספרים הקדושים של רבינו, יש יותר גדול מזה?... אז הבאת "את כל החדר" - סחבת את זה עם משאית, ואתה מציע לבן־אדם - 'מה אתה רוצה ממני?'... **משא"כ אם הבאת לו רק "מזוזה אחת" - רק "חוט אחד של תכלת" - אתה מביא לו איזה ספר או קונטרס ומציע לו, זה כבר אחרת לגמרי - 'למה לא?'...** הוא לוקח ומתעניין - **חודש תמוז זה ראשי־תיבות ז'מני ת'שובה מ'משמשים ו'באים?... כבר מגיע ראש־השנה??!... לא חשבתי על זה... כבר צריכים לנסוע לרבינו? שמעתי על זה שנוסעים לאומן... צריכים לחשוב מזה...** וכך תפסת אותו עם מידת הצמצום.

והלימוד הזה הוא גם בתוך ביתו של האדם: אדם רוצה לחזק את הבית בכל מיני עניינים - לשפר העניינים שטעונים שיפור, הן בחינוך, הן בצניעות, וכן בשאר דברים - הוא צריך לדעת **'איך'** לעשות זאת, כי לא יכולין ללכת על הכל "במכה אחת"... כי **'רִבּוּי הַשֶּׁמֶן גּוֹרֵם כְּבוּי הַנֵּר'** - אתה מדליק נר עם שמן, אבל אם תמשיך לשפוך עוד ועוד שמן - זה יכבה... אלא מה? צריכים לשים מידה של שמן, ויחד עם פתילת הנר זה יבער כמו שצריך...

וכן הוא בכל דבר - אדם צריך ללכת עם 'צמצום', וגם אם אמנם בתוך ליבו הוא בוער, אבל לא יתנהג בדרך זו, אלא יעשה כמו שעשה רבי נתן בעת שרבינו הלהיב את ליבו בדבוריו הקדושים - וכי הוא הלך וצעק על אנשים?... **רבי נתן ברח על־יד נהג הבוג בעיירה ברסלב וצעק: "רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, בִּבְרֶסְלֶב בּוֹעֵר אֵשׁ - אֵצֶל רַבֵּנוּ בּוֹעֵר אֵשׁ - הַבְעֵר אוֹתָהּ בְּלִבִּי!"...** הוא לא צעק על אנשים, אלא הוא צעק אל הקב"ה... **ואכן אם אדם נמצא לבדו - שיצעק אל הקב"ה!** ואז יזכה לקבל את ה'**צמצום הקדוש**' הזה - כי־כן נקרא בכל מקום: **"הַצִּמְצוּם הַקָּדוֹשׁ"**; ולא יחשוב: 'מה אני צריך צמצום? אני רוצה להתעלות יותר'... **לא ולא! תצמצם את עצמך!**

והכלל, שאדם צריך להתחזק ב'אמונת־חכמים' - להתבטל לחכמים, **אל תשאל קושיות וספיקות! אל תקשה מתוך הגדלות והישות!** הרי זו הישות **שלך**... אתה יש לך ישות, וממילא 'אֵין אֲנִי וְהוּא יְכוֹלִין

לָדוּר בְּמָקוֹם אֶחָד' - **אין לך מקום בשביל הצדיק...** שזה הי קַרַח - אין לו מקום לא למשה רבינו ולא לאהרן הכהן, כי הוא רוצה להיות הכהן... וזו הבעיה **שלך**! אם היית מכניע את עצמך, היית שומע ומקשיב שהצדיק אומר לך: **אכן כן! צריכים "פתיל אחד" של תכלת, ולא "טלית שכולה תכלת"! אמנם 'עכשיו' לבשת טלית שכולה תכלת, אבל כמה זמן זה יימשך?... זה לא יימשך הרבה זמן... תדע שלא משנה איזה בגד יש לך - המצוה היא "חוט אחד של תכלת" יחד עם הלבן!**

אותו דבר בעניין **'מזוזה'** - יש לך "בית מלא ספרים", ואתה גאון ו'חריף' וכו', אבל אתה צריך תמיד לזכור את קדושת המזוזה - **"שְׁמַע יִשְׂרָאֵל"** - אמונה פשוטה!

וזו היתה המחלוקת של קַרַח על משה רבינו...

"קַרַח" אותיות **"קֶרח"**, וצריכים להיזהר מאד לא להתנגש ב'קרחון' הזה... במקומות שהמים קופאים, אזי כשמפליגות האוניות, הן צריכות להיזהר שלא להתנגש ב"קרחון" שיש בתוך המים, ואפילו כשלא רואים אותם - זה מסוכן, כי אם האונייה נכנסת בתוך ה"קרחון" הזה - היא תישבר לגמרי[ז]... **לא רואים את זה מבחוץ כי זה בתוך המים, אבל זו סכנה גדולה...**

ומה ה"קרחון" הזה לענייננו? **"קַרַח" אותיות "קֶרח"! צריכים להיזהר מאד מאדם שהוא "קֶרַח"! ו"קֶרַח" אותיות "חֵקֶר" ו"רָחַק", כי החקירות שיש לבני־אדם - הוא חוקר על אנשים ועל צדיקים, האם הוא כן צדיק או לא צדיק וכו' - מה אתה נכנס לדברים כאלו?!... זה יעשה אותך חתיכת "קֶרַח"!**

והצדיקים הם מחממים אותנו, הם מדליקים לנו את הלב - יחד עם מידת הצמצום, וכמבואר בדברי רבינו (ליקו"מ ח"ב סי' ט), שמצד אחד הצדיקים מדליקים את הנר שלנו, כי אנחנו כמו נרות כבויים, והצדיק בא ומדליק אותנו! אבל באותו זמן שהוא מדליק אותנו - הוא גם משגיח שזה לא יֵצֵא מעבר למידה הנכונה... שלא יהיה מה'נר' הזה - 'אבוקה' גדולה, ויוצא כבר מהמידה... צריכים 'צמצום'! הצדיק מדליק לך את הנר כדי שאח"כ תיקח את זה ותתחיל לעבוד את הקב"ה! אבל אם אין לאדם את הדבר הזה - הוא בסכנה גדולה... ומהי ה'סכנה'? **מצד אחד אכן הוא צריך 'צמצום', אבל מצד שני - שלא יישאר מכובה לגמרי... אם הנר של האדם מכובה, ממילא הוא קר... הוא כ"כ קר עד שהוא נכנס אל 'תא ההקפאה' ונעשה קֶרַח לגמרי... ולא מספיק שהוא בעצמו 'קֶרַח' - הוא מקרר גם את אחרים...**

ז. ידוע ומפורסם שהיתה אונייה גדולה שנבנתה עם שכלולים גדולים, וכולם התפארו שהיא אף־פעם לא תוכל להיטבע... וכשהיא הפליגה באיזה מקום בים שהיה בו ה"קרחון" - לא שמו לב לזה, ונכנסה האונייה בתוך ה"קרחון" וטבעה האונייה, רח"ל...

הַקֶּרַח יכול להיות דבר טוב כשמוציאים כמה קוביות של קֶרַח ומכניסים אותן לתוך כוס שתיה - זה טעים... אבל אם תכניס את כוס השתיה בתוך 'תא ההקפאה' ותשאירה שם כמה זמן - זה ייהפך כולו לחתיכת קֶרַח ולא תוכל לשתות בכלל... **והלימוד הוא: אדם שהוא מקורב לצדיקים - הוא לוקח את הכל "כפי המידה שלו", לאט לאט! לא יכולים לקבל את הכל "במכה אחת"!**

הצדיקים מצמצמים לנו את העבודה - "חוט **אחד** של תכלת", "מזוזה **אחת** על הדלת" - **תתחיל!** במזוזה יש שתי פרשיות - "שמע" "והיה אם שמע" - והצדיק מעורר אותך: **עד עכשיו לא אמרת קריאת־שמע בזמנה!** אפילו לא ידעת שיש כזה מושג **"זמן קריאת־שמע"**... קמת מתי שקמת, או קמת והלכת מיד לעבודה, ונזכרת אולי אחר־הצהריים להתפלל... **אבל יש "זמן קריאת־שמע"!** הכי מאוחר בשעה 9:00 - אדם צריך להגיד קריאת־שמע: "שמע", "והיה אם שמוע"... **תתחיל!** אבל אדם שאין לו את הצמצום הזה - הוא אמנם רוצה "בית מלא ספרים", אבל בינתיים אין לו בית מלא ספרים ואין לו כלום... **יש "זמן קריאת־שמע", וצריכים לקרוא כל יום קריאת־שמע בזמנה!** וכן מצות ציצית - צריכים חוט אחד של תכלת עם הלבן, ולא צריכים "טַלִּית שֶׁכֻּלָּהּ תְּכֵלֶת"...

זה מה שמשה רבנו מכניס בנו; **הצדיקים מכניסים בנו את "הצמצום הקדוש"! הם רוצים לתת לנו אור בחיים!**

ובזה אנו חוזרים אל הדבר שֶׁאִתּוֹ התחלנו את השיחה: התורה הקדושה אומרת: **"וַיַּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאוֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ"**, וחכמינו הקדושים אומרים על הפסוק הזה: **'לְהַבְדִּיל בֵּין אַהֲרֹן לְקֹרַח'**; כי הצדיקים הם **'אור'**! הם מדליקים לנו אור בחיים שלנו!

והנה, **'בַּעֲשָׂרָה מַאֲמָרוֹת נִבְרָא הָעוֹלָם'**, והמאמר הראשון הוא **"בְּרֵאשִׁית"** - שנקרא 'מאמר סתום', שזה ענין שאדם תמיד יתחיל 'כתינוק שנולד דמי', יתחיל תמיד מחדש! אבל הפעם הראשונה שכתוב בתורה **"וַיֹּאמֶר"** הוא בפסוק ג': **"וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר"** - זה מאמר של **'וַיְהִי אוֹר'**! ופירושו בפשטות, שהקב"ה אמר שיהיה אור בעולם, ואז התחיל האור להאיר, **אבל העניין הזה הוא 'מאמר יום־יומי' - שעה־שעה, רגע־רגע: "וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר" - הקב"ה אומר שיהיה 'אור' בחיי האדם! שיאיר לו בחיים! זה מאמר וציווי מהקב"ה: "וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר" - צריכים לחפש את האור בכל דבר!**

ואכן, יש 'חושך', אבל ה'חושך' הוא שם כמו הצמצום שלפני האור; אם היו רק מגלים את האור - וכמו שאמרנו לעיל: אם היו מגלים את קבלת התורה, את אור הצדיקים, את אור התפילין - בלי שום צמצום לפני־כן, מרוב **"ריבוי אור"** היו

מסתנוורים לגמרי, ולא היה שום קיום... וכמו "**רִבּוּי הַשָּׂמָן גּוֹרֵם כִּבּוּי הַנֵּר**" - שכך נקרא '**ריבוי אור**' בהרבה מקומות.

והמשל הפשוט הוא: **הסתכלות על השמש** - כמה אדם יכול להסתכל בשמש?... זה מסוכן... ולכן הרבה פעמים צריכים להלביש משקפי שמש - כי זה מסנוור את העיניים, רחמנא ליצלן. ולכאורה למה? אבל זה אור... זה טוב... **זה אכן טוב, אבל יותר מדי זה מזיק, רחמנא ליצלן... צריכים 'צמצום'!**

ולכן '**ברישא חשוכא והדר נהורא**' - מוכרחים לצמצם את האור ע"י חושך, ואח"כ אתה מבין שיש חושך, וזה מצמצם אותך, וכך הוא תמיד - הנה "**וַיְהִי עֶרֶב**" והנה "**וַיְהִי בֹּקֶר**", כך הקב"ה סידר את הבריאה - הנה חשכות הלילה, והנה אור היום, והנה עוד הפעם מגיע הלילה, ואח"כ שוב אור היום... **וזה כל החיים של האדם!**

והכלל, הציווי הוא "**וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים יְהִי אוֹר**" - זה ציווי של הקב"ה! ואזי: "**וַיְהִי אוֹר**" - נעשה 'אור'. והנה ידוע מפי חכמינו הקדושים: '**וַיְהִי' לְשׁוֹן צַעַר**; וזהו הלימוד: אם אדם זוכה "**וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר**", אזי אז: "**וַיְהִי אוֹר**" - אפילו כשאדם יש לו איזה צער בחיים שלו, הוא זוכה לדעת ולהבין איך להחזיק מעמד, ואיך להפוך את החושך לאור! הוא יודע שכך הוא - 'עובר עליי עכשיו בחיים איזה משבר, אבל אני יודע שהקב"ה קורא אותי, ואני אחזיק מעמד - אזכה לעבור על זה, ואראה את האור הגדול שגנוז בתוכו!'...

אלו דברים מאד עדינים, אבל אשרי הזוכה לגילוי אמונה - לגילוי של הצדיקים שמלמדים אותנו תמיד שכך הם החיים! **אם עובר על האדם איזה 'צמצום', הכל בכדי להכין אותו אל האור הגדול, ובלי זה - לא היה אפשר!**

אנחנו מזכירים הרבה, שבנסיעתו של רבינו הקדוש לארץ־ישראל - כמסופר בשבחי־הר"ן, כמה רבינו היה מחכה ומצפה להגיע לארץ־ישראל. ורבינו אמר, שבארץ־ישראל זוכים ל"**גַּדְלוּת דְּגַדְלוּת**" - זו לשון הכתובה בספרי קבלה, ופירושו: **גילוי עצום של השכינה הקדושה - המדרגה הכי גבוהה!** [כמובן, מדברים מ"גדלות" בקדושה, לא שהאדם מתגדל...]; ואל זה ציפה רבינו מאד מאד.

אבל רבינו הוא היה החכם והצדיק האמת, והוא ידע: 'אם אני רוצה לזכות ל"גַּדְלוּת דְּגַדְלוּת", אני מוכרח לפני־כן להגיע ל"קַטְנוּת דְּקַטְנוּת"'... - זו היתה החכמה של רבינו, ואת זה זכינו לקבל - את הלימודים של משיח צדקנו!

ובתור 'מקורב לרבינו' - צריכים לדעת את תמיד: לפני שאדם רוצה להגיע לאיזה דבר גדול - לא משנה מה: בלימוד התורה, בתפילה, בעבודת ה', בשלום־בית, בחינוך ילדים, בכל העניינים! ואדם רואה שזה לא הולך לו בקלות, והוא מרגיש שהוא

ב"קַטָנוּת דְקַטָנוּת"... הוא צריך לדעת שזה 'הכנה'! הוא מוכרח לעבור את זה מקודם! וזה יכין אותו! זה יתן לו את הכלים ואת ה'צמצום' - שאח"כ כשהוא יזכה להגיע אל ה"גַדְלוּת" - הוא ידע איך לעכל את זה ולקבל את זה על נכון!

ורבינו אמר בפירוש: למה הסבא הקדוש הבעל־שם־טוב הקדוש לא הגיע לארץ־ישראל? [וכידוע הסיפור שמספרים בשביעי של פסח איך שלבוסף חזר הבעש"ט לביתו, ולא הגיע לארץ־ישראל], ענה ואמר רבינו: **כי הסבא הקדוש לא היה יכול לרדת עד ל"קַטָנוּת דְקַטָנוּת"...**

ורבינו בעצמו, בדרך נסיעתו לארץ־ישראל כשהיה באיסטנבול שבטורקיה, הוא הוריד עצמו ל"קַטָנוּת" גדולה מאד - הוא לקח כמה גויים ערבים על הרחוב ואמר: "בואו נשחק 'מלחמה'"... ורבינו הוריד את הכובע והמלבוש העליון והתחיל לשחק איתם **"בום", "בום"...** והאדם שהתלווה לרבינו לנסיעתו - ידע שלא שואלים שאלות, רבינו כבר הכין אותו לפני־כן: 'אל תשאל שום שאלות על מה שתראה'... ואח"כ הסביר רבינו: **בלי זה לא הייתי יכול להגיע לארץ־ישראל!** זו חכמה של צדיק, שיודע איך להוריד את עצמו ל'צמצום'...

אז אנחנו צריכים לעבוד הרבה על ה"קַטָנוּת" הזאת, **ואמנם אנחנו ממילא ב"קְטַנוּת", אבל מה כן? צריכים להחזיק מעמד ולדעת שמה שעובר עלינו - הכל לטובתנו! להכין אותנו אל הקדושה!**

ומי שאכן זוכה ללכת ולהפיץ אור רבינו ולזכות את הרבים - גם אצלו שייך דבר כזה... רבינו שיחק על הרחוב עם הערבים - "בום" "בום"... מלחמה... **אותו דבר אדם לוקח חבילה של ספרים, והוא הולך למקומות שבדרך־כלל לא מגיעים אליהם - 'מה לי לחפש במקומות כאלה?'... - אבל הוא עכשיו משחק "מלחמה" - הוא יורה כדורים...** הרי זה ג"כ סוג של "קַטָנוּת דְקַטָנוּת", שואלים אותך: 'מה אתה עושה פה?!'... אותו אחד אומר על עצמו: **'אני בעצמי פה - אני יודע למה אני פה... אבל מה "אתה" עושה פה?!'...** ואתה אומר לו: **מה "אני" עושה פה? אני מחפש "אותך"! אני אוהב אותך, ויש לי משהו בשבילך, וכאן אני מוצא אותך...** אז זה ג"כ ענין שאדם מוריד את עצמו ל"קַטָנוּת דְקַטָנוּת", אבל אח"כ זוכה למה שזוכה...

רבינו אומר (ליקו"מ ח"ב סי' לח), שהצדיקים מורידים את עצמם, אבל זה רק **'זמני'**, ובזה הוא פועל דברים נצחיים... רבינו מדבר שם לגבי נסיעות הצדיקים לכל מיני מקומות שונים, ובשבילם זו טרחה גדולה, ומחמת זה מתבטלים מהעבודה שלהם וכו', על זה אומר רבינו שם: **הביטול שיש לך הוא רק 'זמני'!**

אדם יכול לטעון: 'הייתי יכול עכשיו ללמוד, ומה אתה צריך לבלבל אותי?'... -

אם זה מחנך או רב וכו', הוא טוען: 'מה אני צריך לבלבל את עצמי מאחרים?... הם לא ברמה שלי, ויותר טוב לי לעשות את עבודתי'... **אבל זה לא חשבון נכון, כי אמנם אתה לומד רוב הזמן וכו', אבל יש ענין של "פְּעָמִים שֶׁבְּטוּלָהּ שֶׁל תּוֹרָה זֶהוּ קִיּוּמָהּ"** (ספר המידות, אות צדיק, סימן ב) **- אתה צריך להוריד את עצמך!**

ומי ירוויח? כולם ירוויחו! הם ירוויחו בזה שאתה מוריד עצמך אליהם ומלמד אותם דברים שאצלך הם פשוטים אבל אצלם זה חידושים... הם לא יודעים את זה! הם רק מתחילים ללמוד, ואצלם זה חידושים נפלאים! אז הם בוודאי מרוויחים, **והרווח שלהם זה יהיה לנצח!** הם יקבלו איזו ידיעה בתורה, איזה חיזוק וכו', וזה דבר נצחי!

ומה אתה תרוויח? זה שני דברים: דבר ראשון - אומר רבינו: הביטול שהיה לך הוא רק **'זמני'** - שהוצרכת עתה להוריד את עצמך אליהם, אבל זה באופן 'זמני', כי אח"כ אתה תחזור למצבך הרגיל... **אבל יותר מזה: כשאתה תחזור אחר הביטול הזה - אתה תחזור עם המון מתנות והשגות שלא היו לך מקודם כלל וכלל! כך זה הולך - שהביטול שלך - 'בְּטוּלָהּ שֶׁל תּוֹרָה זֶהוּ קִיּוּמָהּ' - שאתה הורדת את עצמך וצמצמת את עצמך, זה גרם לך אח"כ שאתה עולה עליה אחרת לגמרי...**

ובתורה נ"ד הנ"ל רבינו מדבר לגבי יסורים שעוברים על בני־אדם - שהוא מבטל את עצמו, אומר רבינו: הוא סבל יסורים, רחמנא ליצלן, והגיע לביטול, **כשהוא חוזר מהביטול - הוא חוזר עם תורה כזו, עם כאלה חידושים וגילויים שלא היה יכול להגיע אליהם בלי זה!** והכל נכלל בעניין ה'צמצום'...

וכל זה הוא קצת מהלימודים הקדושים של פרשת השבוע - **פרשת קֹרַח**, כמה צריכים להיזהר להיות בטל ומבוטל לגבי הדעת של הצדיקים! לא לשאול שאלות וקושיות, ולא לחשוד אותם בכל מיני דברים! **יש לך שאלה? תשתוק! אל תדבר! בוודאי אל תדבר על זה עם אחרים - עם אף־אחד! תתבייש שיש לך שאלה וקושיא, ותחזיק את זה בבטן שלך! ואם תזכה תקבל תירוץ... אבל מיד כשתתחיל לדבר, רחמנא ליצלן, זה כבר נכנס בלשון־הרע, רכילות ומחלוקת, ואז אתה בסכנה גדולה, רחמנא ליצלן...**

וכל זה כדי שנלמד מזה לימוד חי; **מציירים לנו את התמונה של פרשת קֹרַח כדי ללמד אותנו את המצווה הגדולה הכתובה בפרשת השבוע: "וְלֹא יִהְיֶה כְּקֹרַח וְכַעֲדָתוֹ"!**

כי כשנשרפו כל מקריבי הקטורת, התגלתה מצוה חדשה - שהיא אחת מהתרי"ג מצוות: "זִכָּרוֹן לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְמַעַן אֲשֶׁר לֹא יִקְרַב אִישׁ זָר אֲשֶׁר לֹא מִזֶּרַע אַהֲרֹן הוּא לְהַקְטִיר קְטֹרֶת לִפְנֵי ה' **וְלֹא יִהְיֶה כְּקֹרַח וְכַעֲדָתוֹ**" - יש מצוה בתורה שלא תהיה כְּקֹרַח וְכַעֲדָתוֹ! **להיזהר**

ולהישמר ממחלוקת!

והעניין של **'כְּקֹרַח וְכַעֲדָתוֹ'**, מובא בספרים הקדושים (נועם אלימלך בפרשת השבוע, והרבה צדיקים כיוונו לזה) על המשנה במסכת אבות (ה, יז): **'אֵיזוֹ הִיא מַחֲלֹקֶת שֶׁהִיא לְשֵׁם שָׁמַיִם? זוֹ מַחֲלֹקֶת הִלֵּל וְשַׁמַּאי; וְשֶׁאֵינָהּ לְשֵׁם שָׁמַיִם? זוֹ מַחֲלֹקֶת קֹרַח וְכָל עֲדָתוֹ'**; ולכאורה היה צריך להיות כתוב על מחלוקת שאינה לשם שמים - **'קֹרַח וּמֹשֶׁה'** או **'קֹרַח וְאַהֲרֹן'**, וכמו שלגבי מחלוקת לשם שמים כתוב **"הִלֵּל וְשַׁמַּאי"**, ומהו **'קֹרַח וְכָל עֲדָתוֹ'**?

אומרים צדיקים: **קֹרַח הוא לא רק 'בעל־מחלוקת', אלא כל העדה שלו נמצאת במחלוקת אחד עם השני! כל אחד אומר 'אנא אמלוך' - 'אני בראש'... הם כולם במחלוקת אחד עם השני! וא"כ בוודאי קֹרַח 'וְכָל עֲדָתוֹ' - זו המחלוקת! כי במחלוקת אין שום אחדות... זו חתיכה אחת של גיהנום!**

רש"י אומר בפרשת השבוע: **'בּוֹא וּרְאֵה כַּמָּה קָשָׁה הַמַּחֲלֹקֶת, שֶׁהֲרֵי בֵּית דִּין שֶׁל מַטָּה אֵין עוֹנְשִׁין אֶלָּא עַד שֶׁיָּבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת, וּבֵית דִּין שֶׁל מַעְלָה עַד כ' שָׁנָה, אבל במחלוקת קרח - אֲפִלּוּ תִּינוֹק בֶּן יוֹמוֹ נֶחְטַף מֵעֲרִיסָתוֹ'**; נשאלת השאלה: התינוק בעריסה - מדוע מגיע לו עונש?... מסביר המהר"ל ("גור אריה" במדבר טז, כז): **'מחלוקת' איננה כשאר עבירות - עשית עבירה תקבל עליה עונש... אלא עשית מחלוקת? הִדְלַקְתָּ אֶת הַגֵּיהִנּוֹם! הִדְלַקְתָּ אֶת הָאֵשׁ! וְאִם הָאֵשׁ דּוֹלֶקֶת, כָּל מִי שֶׁשָּׁם - נִשְׂרָף, רַחֲמָנָא לִצְלָן... הַמַּחֲלֹקֶת בְּעַצְמָהּ זֶה הַגֵּיהִנּוֹם!**

וזהו **'מַחֲלֹקֶת קֹרַח וְכָל עֲדָתוֹ'** - הם כולם מסוכסכים ביניהם! ההוא אומר ככה וההוא אומר ככה... **כולם במחלוקת!** וזה מה שאומר רש"י: כולכם רוצים להיות בראש? קחו כולם קטורת, ובואו נראה מי יצא חי... ואף שהזהיר אותם משה רבינו על כך - לא אבו לשמוע, כי אדם שמגיע לדברים כאלו הוא כבר לא מסתכל על שום דבר, ונכנס לתוך זה לגמרי... ובפרט כשיש מישהו שמושך אותו ומסית אותו, רחמנא ליצלן... **כמה צריכים להיזהר מ"קרחון" כזה, ה' ישמור! כמה צריכים לשמור מליצנים!** שזה היה קורח - 'לץ' ו'מין', רחמנא ליצלן... ולמה צריכים להיזהר ולהישמר להתקרב אליהם? כי אם תיפתח האדמה - ה' ישמור...

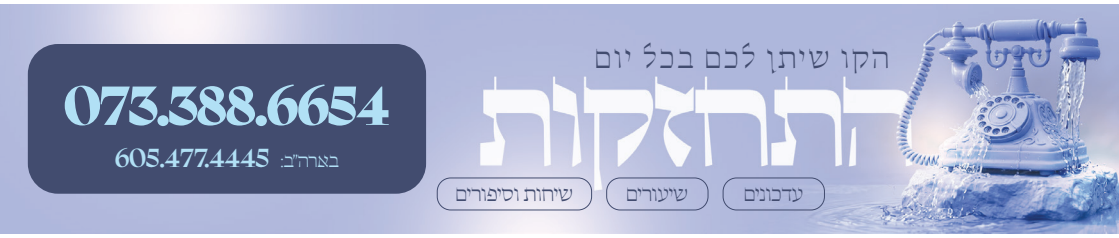
מוהרא"ש היה תמיד מזהיר שלא לדרוך על אדמת מדינת גרמניה, כי פתאום תיפתח האדמה, וה' ישמור... וגם לא קונים מוצרים משם, וכמו שכתוב במדרש: **היה לבן־אדם 'מחט' שהוא השאיל מאחד שהיה מעדת קורח - זה עף ופרח ונכנס אל תוך האדמה...** צריך להיזהר מאד! אף שנראים גדולים וכו' - רוח סערה גדול בשעתו, אבל לבסוף - ה' ישמור... **צריכים להיזהר מאד מאד לא להתקרב!**

ולאיפה צריכים לברוח? התורה הקדושה מגלה לנו: **"וְכָל יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר סְבִיבֹתֵיהֶם נָסוּ לְקֹלָם כִּי אָמְרוּ פֶּן תִּבְלָעֵנוּ**

הָאָרֶץ"; פירושו בפשטות: כולם ברחו כשראו איך פתאום כולם נכנסים לתוך האדמה, ה' ישמור... אבל פה מונח המפתח: **"וְכָל יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר סְבִיבֹתֵיהֶם נָסוּ"** - ולהיכן ברחו? **"לְקֹלָם"** - הם ברחו אל ה'קול' שלהם! הם ראו את מה שקרה, ומיד אמרו: **'בואו נלך לאיזה הר או מרתף כדי להתבודד'...** איך תינצל מכל זה? **תברח אל ה'קול' שלך!**

והלבשנו את זה על מה שאומרים בהגדה של פסח: **"וַיֵּרֶד מִצְרַיְמָה - אָנוּס עַל פִּי הַדִּבּוּר"**; אתה רוצה לברוח, לאיפה תברח? אל הדיבור שלך! קח את הדיבור שלך ותברח לאיזה מקום - לאיזה חדר, לאיזה הר או לאיזה שדה, תברח לשם, ושם המקום הכי בטוח! ה'לץ' הזה לא יגיע אליך לשם, וכל הקליפות האלו לא ימצאו אותך, ואתה תצעק להקב"ה, ותינצל מכל הדברים האלו!

הקב"ה יעזור, שנזכה לקחת את המוסר הזה - להיזהר מכל המחלוקת, שיהיה רק שלום ואהבה בין נשמות ישראל - בבתי ישראל, בין חברים, בין צדיקים, וכך נזכה שבכוח מידת השלום - משיח יבוא ויפתח עם שלום ויעשה שלום, וגם לקורח יהיה תיקון - "צַדִּיק' כַּתָּמָר' יִפְרָח' סופי־תיבות **'קֹרַח'**, כי בסוף גם לו יהיה תיקון... יתגלה השלום לכולם! משיח צדקנו יבוא בקרוב ויהיה הגאולה השלימה.

breslev.shely@gmail.com